

Stabat Mater

Mul on üks naaber, 54-aastane koduperenaine, kelle mees on edukas ettevõtja. Elame mõlemad neljandal korrusel, kohtume tihti, vahetame omavahel pinnapealseid uudiseid — näiteks remondi algusest või äsja ostetud autost, millest on nagunii juba aimu saanud kas tekkinud lärmi või sisehoovi parklasse ilmunud uue auto järgi. Ehk pole meil tihedat ega lähedast sidet. Oleme lihtsalt head naabrid. Samuti juhtus hiljuti naabrite peres üks sündmus, mida ei olnud võimalik märkamata jätta - ainuke poeg lahkus pesast ning vältis igasugust kontakti oma pereliikmetega.

I. Ükskõiksus

Alguses ei puudutanud selline asjaolude muutus mind eriti. Arvasin, et läheb kõik varsti korda ega pole mõtet muretsedagi. Vabaduse ja iseseisvuse eufooria vaheldub tõenäoliselt koduigatsusega ning kadunud poeg tuleb tagasi.

II. Ärevus

Ometi hakkas mind häirima naabri alatine nukker ilme, sest pojast polnud juba üle kahe kuu midagi kuulda olnud. Samtu ei jätnud mind kunagi rahule mõte, kuidas vaene ema selle valu üle elab – olgu ma tööl või kodus.

III. Hirm

Ise teadvustamata hakkasin kartma, et see poeg ei tule kunagi tagasi. Ja tema ema, kuidas tema ennast tunneb, kas tal on veel lootust alles jäänud? Ma ei suutnud enam naabrilegi silma vaadata – ei saanud endale lubada, et ta näeks, kuidas ainuüksi tema lähedus minus õudusvärinaid esile kutsub.

IV. Mõistmine

Ühel hetkel olin ma mõistuse kaotamise piiril. Tundsin, justkui minu enda poeg põlgaks mind, mind reedaks. Pisarad voolasid lõpmatult silmadest. Mida on võimalik teha nii valesti, et su enda laps ei soovi sulle ainsatki sõnumit saata? Kas see on üldse lapsevanema süü?

V. Piin

Siis miks mina piinlen? Muidu ei saa ma iialgi teada, kuidas koges seda mu naaber. Ent minu enda kujutletav kaotusvalu muutis peaaegu kannatamatuks. Töökaaslased ei tundnud mind enam ära ja mina polnud suuteline seda kuidagi seletama isegi iseendale. Olin täielikult segaduses.

VI. Viha

See vihastas mind. Kuidas ma lasin kellegi teise hädal mind nii palju mõjutada? Mu pea on täis rämps! Mõtlesin midagi välja, aga ei suuda isegi sellest mõtete lombist välja rabeleda, sest olen... olen... olen vihane iseenda peale. Kuidas ma julgen?

VII. Andestus

Julgen, võtan ennast kokku. See pole esimene ega ka teine kaev, kuhu olen end ise vangistanud. Järgmine üleskutse... Võimalikult viimane. Kes teab, aga pean esialgu endale oma nõrkuse andestama. Kes teeb seda minu asemel? Mitte keegi.

VIII. Kaastunne

Maailm upub kannatusse – sellest rääkis meile juba kallis Buddha. Aga nüüd ma tunnen: midagi on muutunud. Ma enam ei piinle, ma elan kaasa. Jah, sellele naisele. Kas seda metafüüsilist olekut on võimalik sõnadesse panna? Natukene valulik, kuid samal ajal südant soojendav. Ma elan temaga kaasa, olgugi et praegu veel ainult mõtetes. Kas terve see aeg olen mina oma õnnetuse pärast nutnud? Mõnikord tunded on liiga keerulised. Milleks nad on siis meile?

IX. Õudus

Ta tuli. Salaja hiilis minu ihhu. Ma ootasin teda kuulekalt. Õudus – sest ilm on haaramatu, seletamatu. Sekundiks ma andsin alla, sest ta tarretas mu vere.

X. Puhastumine

Puhas tühjus – hea koht täiesti uueks alguseks, taassünniks. Kui varem täitis ruumi peaaegu kõrvulukustav müra, nüüd on täielik vaikus, mis voolab läbi aatomitevahelise ruumi. Kergus ja rahu, kuigi ma ei tunne midagi.

XI. Abi

See naine vajab abi, nii nagu vajasin kord mina. Ja mina leidsin selle – müra ja vaikuse vahelisel piiril. Ma ei hakka õpetama teisi, kuidas seda saavutada, milliseid mõtteid mõelda ja tundeid tunda. Kas ma saan kedagi aidata, kui tulin ise toime ilma kellegi abita? Ent saan – kui ma tõesti tahan. Õunakook sobib selleks suurepäraselt, minu arvates. Kui mitte selle formaalse ettekäändega, siis kuidas veel tohiksin ma siseneda sellesse uhkesse majja?

XII. Osavõtmine

Talle meeldis minu õunakook. Järgmine kandidaat on banaanileib, võidetamatu ja minu isiklik lemmik. Äkki me saame lähedasemaks kui lihtsad head naabrid, sest mulle meeldis tema õunakook ka.

XIII. Segadus

Ei saa valetada, et ma ei eeldanud sellist tulemust, aga oleme saanud naabriga sõpradeks. Maaria pojast pole siia maani midagi teada, aga ta paistab õnnelik olevat. Kes oleks seda veel oodanud? Põhjus, miks ma naisele alguses lähenesin, oli abstraktne: tahtsin reaalsusega kokku pörgata. Ometi ei tea, mis mind tegelikult sundis temale õunakoogi küpsetama?

XIV. Karistus

Talle ei maitsnud minu makaronivorm: ta ei söö makarone ja ma ei teadnud. Ehkki tegelikult pole asi selles, sest ta arvatavasti arvab, et ma olen temaga sõber vaid haletsusest. See on

minu karistus, väga õiglane, sest see on osaliselt õige. Kuigi ma tunnen haletsust mitte tema, vaid enda vastu. Selgitama ei hakka – lausa vastik.

XV. Armuandmine

Ta andis mulle andeks. See naine on liiga lahke, et olla päris inimene. Aga tema juures ka mina muutun paremaks – vähemalt ma ei söö enam makarone.

XVI. Rahustus

Võib-olla ma leidsin enda toe üpris ootamatust kohast, aga see oli seda väärt. Maailm ja inimese olemus on tihti mõistetamatud. Ent siin on palju ilusaid olendeid, imelisi helisid ja kauneid sõnu. Ja see kõik on püha!

Anna-Maria Shenkina (17 a)

Tallinna Tõnismäe Riigigümnaasium

Juhendaja Kristin Pintson